УДК 504.05

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Кирил БАРДІЖ

Здобувач вищої освіти спеціальності А5 «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчової технології)»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація. *У тезах розглянуто формування екологічної компетентності майбутніх педагогів аграрного профілю в контексті екологічної безпеки та принципів циркулярної економіки. Обґрунтовано необхідність посилення екологічної складової професійної підготовки, розвитку екоцентричного мислення, міждисциплінарної інтеграції та практикоорієнтованого навчання.*

Ключові слова: *екологічна компетентність, майбутні педагоги, аграрний профіль, екологічна безпека, циркулярна економіка, професійна підготовка.*

Сучасний аграрний сектор розвивається в умовах зростання антропогенного навантаження, обмеженості ресурсів, накопичення відходів та потреби у підвищенні ресурсоефективності. Це зумовлює необхідність не лише технологічних змін, а й трансформації професійної освіти. Особливо важливою є підготовка майбутніх педагогів аграрного профілю, здатних формувати екологічні компетентності фахівців галузі.

Екологічна компетентність майбутнього педагога є інтегрованою характеристикою професійної підготовленості, що поєднує екологічні знання, практичні вміння, екоцентричне мислення, ціннісні орієнтації та здатність оцінювати екологічні наслідки професійних рішень [3]. Важливими її складовими є готовність застосовувати принципи екологічної безпеки, раціонального природокористування, ресурсозбереження та мінімізації

негативного впливу виробничої діяльності на довкілля. Циркулярна економіка в цьому контексті орієнтує на раціональне використання ресурсів, повторне використання матеріалів, зменшення відходів і продовження життєвого циклу продукції. Для аграрного сектору ці принципи мають особливе значення через використання земельних, водних, енергетичних та інших ресурсів і утворення органічних та виробничих відходів. Формування відповідної компетентності потребує переходу від простого засвоєння екологічних знань до здатності застосовувати їх у реальних професійних ситуаціях. Педагог має бути підготовлений до оцінювання впливу технологічних процесів на довкілля, визначення екологічних ризиків, обґрунтування ресурсоефективних рішень та формування навичок екологічно безпечної діяльності у здобувачів освіти.

Важливим напрямом професійної підготовки є міждисциплінарна інтеграція екологічного змісту з технічними, технологічними та економічними компонентами освіти. Практикоорієнтоване навчання має передбачати оцінювання ресурсоспоживання, екологічних ризиків, утворення відходів і пошук шляхів їх повторного використання та підвищення ресурсоефективності.

Необхідною складовою є формування екоцентричного типу мислення. Майбутній педагог повинен усвідомлювати взаємозалежність аграрного виробництва та стану природних екосистем, розуміти довгострокові наслідки використання ресурсів і враховувати екологічні критерії під час прийняття професійних рішень [1]. Результативність цього процесу залежить також від професійної поведінки педагогів, їхньої системи цінностей та здатності демонструвати практичне застосування принципів екологічної безпеки.

Одним із ключових завдань закладів вищої освіти є створення екологічно орієнтованого освітнього середовища, яке забезпечує набуття теоретичних знань і формування практичних навичок ресурсозбереження, відповідального використання природних ресурсів та оцінювання екологічних ризиків. Доцільним є використання регіонального еколого-краєзнавчого матеріалу, що дає змогу пов’язати навчальний зміст із реальними екологічними проблемами аграрного виробництва.

Формування екологічної компетентності майбутніх педагогів аграрного профілю є важливою передумовою забезпечення екологічної безпеки та переходу аграрного сектору до ресурсоефективних моделей розвитку. Вона має охоплювати екологічні знання, практичну готовність оцінювати ризики, раціонально використовувати природні ресурси, мінімізувати утворення відходів та враховувати екологічні наслідки професійних рішень. Доцільним є посилення міждисциплінарної інтеграції, розвиток практикоорієнтованого навчання, створення екологічно орієнтованого освітнього середовища та використання регіонального матеріалу. Перспективним є експериментальне обґрунтування педагогічних умов і методичних засобів формування компетентностей, необхідних для реалізації принципів циркулярної економіки в аграрному виробництві.

Список використаних джерел

1. Яблуновська К. О. Сучасні проблеми формування екологічної компетентності майбутніх педагогів закладів освіти аграрного профілю. Colloquium-journal. 2022. № 11 (134). С. 49–51.

Abstract. *The theses examine the formation of environmental competence among future teachers of the agricultural profile in the context of environmental safety and the principles of the circular economy. The need to strengthen the environmental component of professional training, develop ecocentric thinking, promote interdisciplinary integration, and implement practice-oriented learning is substantiated.*

Keywords: *environmental competence, future teachers, agricultural profile, environmental safety, circular economy, professional training.*

Науковий керівник:

Мардзявко К.О.

доктор філософії, асистент

Миколаївський національний аграрний університет